

D87/20

12 oktober 1987.

HET VERZET IN ZUID-AFRIKA (VI).

In dit rapport wordt aandacht geschonken aan het 'United Democratic Front' (UDF), een op het ANC geïntendeerde massa-organisatie in Zuid-Afrika, en aan critici van het UDF.

HET VERZET IN ZUID-AFRIKA (VI).

UDF

Op initiatief van de bekende kleurlingenpredikant Allan BOESAK werd op 20 augustus 1983 in Zuid-Afrika het 'United Democratic Front' (UDF) opgericht als een overkoepelende organisatie voor 400 instanties en groepen die zich keren tegen het bestaande apartheidssysteem. Tijdens de oprichtingsvergadering noemde BOESAK als de taak van het UDF dat het "moet werken aan een zo groot mogelijke eenheid binnen de zwarte gemeenschap en alle andere organisaties die betrokken zijn bij de strijd voor gerechtigheid, vrijheid, bevrijding en democratie in Zuid-Afrika"* Het UDF staat heel bewust ook open voor blanke organisaties, die solidair zijn met de doelstellingen. De bekendste blanke groeperingen die zich hebben aangesloten zijn de vrouwenorganisatie 'Black Sash' en de studentenvereniging 'National Union of South African Students' (NUSAS). Alhoewel het UDF sympathiseerde met het 'Freedom Charter, zoals bekend het handvest van het ANC, werd dit document uit taktische overwegingen niet officieel aanvaard. De UDF-leiding hoopte zo namelijk repressieve maatregelen van het blanke bewind te voorkomen. De positieve houding van het UDF tegenover het ANC trad duidelijk aan het licht toen tot leden van het driehoofdige presidium werden aangewezen Albertina SISULU, de echtgenote van de gevangen zittende ANC-leider Walter SISULU, en de voormalige ANC-activisten Archie GUMEDE en Oscar MPETHA. Inmiddels heeft de woordvoerder van het UDF, Murphy MORORO, op 25 juni 1987 tijdens een persconferentie in Johannesburg bekend gemaakt dat zijn organisatie in augustus 1987 het 'Freedom Charter' uiteindelijk toch officieel zou aannemen** .

SAYCO.

Na jaren van voorbereiding werd in maart 1987 in Zuid-Afrika opgericht het 'South African Youth Congress' (SAYCO). Deze organisatie ziet zichzelf als non-raciaal en democratisch, heeft het 'Freedom Charter' aanvaard en is inmiddels lid geworden van het UDF. Bij projecten voor werkloze jongeren werkt het SAYCO samen met de vakcentrale COSATU, die met het UDF sympathiseert.***

FFF.

In maart 1987 deelden vertegenwoordigers van verschillende bij het UDF aangesloten blanke anti-apartheidsgroepen mee dat zij geen kandidaten zouden stellen voor de in mei te houden blanke parlementsverkiezingen. Daarmee verloor de oppositionele 'Progressive Federal Party', tot voor enige jaren de partij van de bekende VAN ZYL SLABBERT, in feite een deel van haar linkervleugel. De boycotters, onder wie Sheena DUNCAN van 'Black Sash', kondigden voorts aan dat zij nog in maart een 'Forum for the Five Freedoms' (FFF) wilden oprichten**** .

---

*Internationale Solidariteit' (AIB-België), november 1985.

**'De Volkskrant' dd. 27-6-1987.

***'De Waarheid' dd. 30-4-1987 en 15-6-1987.

****'Trouw' dd. 16-3-1987.

JODAC.

In het economische centrum van Zuid-Afrika werd in 1984 het 'Johannesburg Democratic Action Committee' (JODAC) opgericht als overkoepelende organisatie voor in die stad actieve blanke anti-apartheidsgroepen. Onder de leden bevinden zich inmiddels de NUSAS, de 'End Conscription Campaign' (ECC), de 'Black Sash' en de 'South African Council of Churches' (SACC)* .

Critici van het UDF.

Het in maart 1983 opgerichte 'National Forum Committee' (NF) belegde op 11 en 12 juni van dat jaar, dat wil zeggen twee maanden voor de feestelijke oprichting van het UDF, een conferentie waaraan werd deelgenomen door afgevaardigden van 200 anti-apartheidsgroepen** met name uit de hoek van de 'Black Consciousness Movement' (BCM) en van afrikanistische organisaties. Tijdens deze bijeenkomst werd het 'Manifest van het Volk van Azania' aangenomen. Daarin viel onder andere te lezen: "Onze strijd voor nationale bevrijding is gericht tegen het systeem van raciaal (lees: blank) kapitalisme... Het doel is een Socialistische Republiek van Azania". Het Manifest gaat uit van de volgende principes:

- Anti-racisme en anti-imperialisme;
- Non-collaboratie met de onderdrukkers en hun politieke instrumenten;
- Onafhankelijke arbeidersorganisaties;
- Oppositie tegen allianties met partijen van de heersende klasse*** .

Vanuit NF-hoek wordt het UDF verweten dat die organisatie impliciet uit is op het vormen van een eenheidsfront met liberale blanke groeperingen als de PFP, de NUSAS en de 'Black Sash'. En in de ogen van het NF is dit absoluut contrabande.

Onder de bij het NF aangesloten organisaties zijn de AZAPO**** , de studentenorganisatie AZASM, de jongerengroepering AZANYU, de vakcentrale CUSA-AZACTU en de 'Cape Action League' (CAL), een samenwerkingsverband van groepen in de Westelijke Kaapprovincie die het 'Freedom Charter' principieel afwijzen.

Tijdens een in 1985 afgenomen interview gaf de toenmalige AZAPO-voorzitter Ismael MAKHABELA op niet mis te verstane wijze uiting aan zijn afkeer van het ANC en het UDF. "Als de apartheid is afgeschaft, zullen we nog steeds naar de fabrieken van de blanken stromen", aldus MAKHABELA. "De werkelijke strijd gaat om het bezit van het land. En het ANC ontkent het historische feit dat het land aan de zwarte bevolking toebehoort. Het ANC vraagt alleen maar opgenomen te mogen worden in de status quo: laat ons toe en laat ons delen". Met het UDF wilde MAKHABELA niet eens vergeleken worden: "Dat zou ons reduceren tot een burgerrechtenbeweging... Tegenwoordig is iedereen anti-apartheid, zo'n label is echt niet genoeg ... Voor veel blanke liberalen is het UDF een geschenk uit de hemel om de revolutionaire strijd te destabiliseren ... De zwarten mogen het vuile werk opknappen, de blanken bekleden de comfortabele functies. En als ze naar Soweto gaan zorgen ze dat de camera's in de buurt staan.*****

---

*SAPA (Johannesburg) dd. 4-2-1987.

**Vgl. voor het NF Focus D87/08 dd. 18-3-1987, blz.3.

***Rob ROZENDAAL in een artikel in het trotzkistische blad 'Links' (Utrecht), jaargang 2 nr.4.

****Vgl. voor de AZAPO Focus D87/08 dd. 18-3-1987, blz.2.

*****Rudi BOON. Over vijf jaar in Johannesburg '(Amsterdam, 1986), blz. 41/2.